

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 №564 „Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу”

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ №1572 (1572-2004-п)
від 17.11.2004 №305 (305-2005-п)
від 20.04.2005 № 107 (107-2006-п)
від 06.02.2006 №203 (203-2007-п)
від 14.02.2007 № 1134 (1134-2007-п)
від 19.09.2007 }

З метою створення належних умов для виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, в сімейному оточенні Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про дитячий будинок сімейного типу (додається).

2. Міністерству у справах сім'ї, молоді та спорту здійснювати координацію та методичне забезпечення діяльності дитячих будинків сімейного типу.(Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ №1572 (1572-2004-п) від 17.11.2004, №305 (305-2005-п) від 20.04.2005, №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

3. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям надавати допомогу в створенні та діяльності дитячих будинків сімейного типу.

4. Визнати такими, що втратили чинність:

- постанову Кабінету Міністрів України від 27 квітня 1994 р. №267 (267-94-п) "Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу" (ЗП України, 1994 р., №8, ст. 208);

- постанову Кабінету Міністрів України від 17 березня 1998 р. №310 (310-98-п) "Про внесення змін та доповнень до Положення про дитячий будинок сімейного типу" (Офіційний вісник України, 1998 р., № 11, ст. 409).

Прем'єр-міністр України А. Кінах

Інд. 28

Затверджено

постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. №564

ПОЛОЖЕННЯ

про дитячий будинок сімейного типу

{У тексті Положення та додатка до нього слово "неповнолітніх" замінено словом "дітей" згідно з Постановою КМУ №1134 (1134-2007-п) від 19.09.2007}

Загальні питання

1. Метою створення дитячого будинку сімейного типу є забезпечення належних умов для виховання в сімейному оточенні дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

2. Дитячий будинок сімейного типу - окрема сім'я, що створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Батьки-вихователі - особи, які беруть на виховання та спільне проживання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (далі - вихованці).

Вихованці перебувають у дитячому будинку сімейного типу до досягнення 18-річного віку, а в разі продовження навчання у професійно-технічному, вищому навчальному закладі I-IV рівня акредитації - до його закінчення, але не пізніше досягнення ними 23-річного віку. (Абзац третій пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

Загальна кількість дітей у дитячому будинку сімейного типу не повинна перевищувати **10** осіб, враховуючи рідних.

Створення та ліквідація дитячого будинку сімейного типу

3. Рішення про створення дитячого будинку сімейного типу приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим комітетом міської ради (міст республіканського Автономної Республіки Крим і міст обласного значення) на підставі заяви осіб або особи, які виявили бажання створити такий будинок, з урахуванням результатів навчання, подання відповідного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді і висновку служби у справах дітей про наявність умов для його створення. (Пункт 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

4. На підставі рішення про створення дитячого будинку сімейного типу між батьками-вихователями та органом, який прийняв рішення про його створення, укладається угода за формою згідно з додатком (далі - угода). Дія угоди припиняється у разі, коли в дитячому будинку сімейного типу виникають несприятливі умови для виховання та спільного проживання дітей (важка хвороба батьків-вихователів, відсутність взаєморозуміння з

дітьми, конфліктні стосунки між дітьми, невиконання батьками-вихователями обов'язків щодо належного виховання, розвитку та утримання дітей), повернення вихованців рідним батькам (опікуну, піклувальнику, усиновителю), досягнення дитиною повноліття, за згодою сторін, з інших причин, передбачених угодою, та за рішенням суду. (Абзац другий пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

У разі припинення дії угоди питання про подальше влаштування вихованців вирішується органом опіки і піклування, який вживає вичерпних заходів влаштування дітей у сім'ї громадян України - на усиовлення, під опіку або піклування, у прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу. {Абзац третій пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006, №203 (203-2007-п) від 14.02.2007}.

5. Орган, що ухвалив рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, позачергово надає батькам-вихователям індивідуальний житловий будинок або багатокімнатну квартиру за нормами, встановленими законодавством. (Абзац перший пункту 5 в редакції Постанови КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

Надане в користування житлове приміщення повинне бути обладнане необхідними меблями, побутовою технікою та іншими предметами тривалого вжитку, перелік яких визначається органом, який прийняв рішення про створення дитячого будинку сімейного типу.

Користування наданим житловим приміщенням здійснюється в порядку, встановленому законодавством для користування службовими приміщеннями.

6. У разі зменшення кількості вихованців внаслідок вибуття їх за віком або з інших причин за згодою сторін угоди вирішується питання про поповнення дитячого будинку сімейного типу вихованцями, або переведення його в статус прийомної сім'ї. (Пункт 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

7. Контроль за умовами проживання вихованців здійснюють органи опіки та піклування і служби у справах дітей районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст республіканського Автономної Республіки Крим і міст обласного значення (далі - місцеві служби у справах дітей).

Раз на рік місцева служба у справах дітей готує звіт про стан виховання, утримання і розвитку дітей в дитячому будинку сімейного типу на основі інформації, що надається соціальним працівником, який здійснює соціальне супроводження родини, вихователем дошкільного навчального закладу або класним керівником загальноосвітнього навчального закладу, де навчається дитина, дільничним лікарем-педіатром і дільничним інспектором місцевого відділку міліції. Батьки-вихователі обов'язково ознайомлюються з складеним звітом, який затверджується начальником служби у справах дітей. (Пункт 7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

Соціальне супроводження дитячих будинків сімейного типу здійснюється центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, що передбачає надання комплексу правових, психологічних, соціально-педагогічних, соціально-економічних, соціально-медичних та інформаційних послуг, спрямованих на створення належних умов функціонування дитячого будинку сімейного типу. (Пункт 7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

Соціальне супроводження дитячого будинку сімейного типу здійснюється постійно. (Пункт 7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

Для здійснення соціального супроводження за дитячим будинком сімейного типу закріплюється соціальний працівник відповідного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, який пройшов спеціальну підготовку за програмою, затвердженою наказом центрального органу виконавчої влади з питань сім'ї, дітей та молоді. Соціальний працівник проходить навчання не рідше ніж один раз на п'ять років. (Пункт 7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

У разі відсутності центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за місцем розташування дитячого будинку сімейного типу соціальне супроводження здійснює міський або обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. (Пункт 7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

Порядок здійснення соціального супроводження дитячого будинку сімейного типу затверджується наказом центрального органу виконавчої влади з питань сім'ї, дітей та молоді. (Пункт 7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006). (Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

8. За вихованцями зберігаються пільги та державні гарантії, встановлені законодавством для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

9. Ліквідація дитячого будинку сімейного типу здійснюється за рішенням органу, який створив його, або за рішенням суду.

10. Посадові особи, винні у порушенні законодавства щодо дитячих будинків сімейного типу, несуть відповідальність згідно із законом.

Влаштування дітей до дитячого будинку сімейного типу

11. До дитячого будинку сімейного типу в першу чергу влаштовуються діти, які перебувають між собою у родинних стосунках, за винятком випадків, коли за медичними показаннями або з інших причин вони не можуть виховуватися разом.

Влаштування дітей у дитячий будинок сімейного типу проводиться з урахуванням віку батьків-вихователів та дітей, за умови, що на час досягнення обома батьками-вихователями пенсійного віку всі вихованці досягли віку вибуття з дитячого будинку сімейного типу. У разі досягнення пенсійного віку одним з батьків-вихователів час перебування дітей визначається за віком молодшого з батьків. В окремих випадках за згодою сторін дитячий будинок сімейного типу може функціонувати і після досягнення батьками-вихователями пенсійного віку, але не більше ніж протягом п'яти років. (Пункт 11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006).

12. На кожен дитину орган опіки та піклування зобов'язаний надати батькам-вихователям такі документи:

- рішення органу опіки і піклування про направлення дитини на виховання та спільне проживання у дитячому будинку сімейного типу; (Пункт 12 доповнено абзацом згідно з Постановою КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006)
- свідоцтво про народження дитини;
- медичну довідку про стан здоров'я або витяг з історії розвитку дитини;
- довідку (атестат) про освіту або висновок психолого-медико-педагогічної консультації про рівень розвитку дитини;
- документи про батьків або осіб, які їх замінюють (свідоцтво про смерть, вирок або рішення суду, довідка про хворобу, розшук батьків та інші документи, що підтверджують відсутність батьків або неможливість виховання ними своїх дітей);
- довідку про наявність та місцезнаходження братів і сестер чи інших близьких родичів дитини;
- опис належного дитині майна, у тому числі житла, та відомості про осіб, які відповідають за його збереження;
- пенсійну книжку на дітей, які одержують пенсію, копію ухвали суду про стягнення аліментів.

У разі коли на момент влаштування дитини до дитячого будинку сімейного типу деякі із зазначених документів відсутні, місцева служба у справах дітей зобов'язана надати їх протягом двох місяців. За достовірність відомостей у наданих батькам-вихователям документах відповідальність у межах своєї компетенції несуть органи опіки і піклування за місцем походження або місцем проживання дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, та керівник закладу, в якому перебувала дитина. (Абзац десятий пункту 12 в редакції Постанови КМУ №107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

1. Дитячий будинок сімейного типу комплектується дітьми протягом дванадцяти місяців з дня створення. Контроль за його комплектуванням здійснює місцева служба у справах дітей.

(Пункт 13 в редакції Постанови КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

2. За вихованцями зберігаються раніше призначені аліменти, пенсія, інші види державної допомоги. Суми коштів, що належать вихованцям як пенсія, аліменти чи інші види державної допомоги, переходять у розпорядження батьків-вихователів і витрачаються на утримання вихованців.

(Пункт 14 в редакції Постанови КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

3. Органи опіки та піклування забезпечують збереження майна, у тому числі житла, вихованців за місцем його знаходження і здійснюють контроль за його використанням.
4. Вихованці мають право підтримувати особисті контакти з батьками та іншими родичами, якщо це не суперечить їх інтересам і не заборонено рішенням суду. Форму такого спілкування визначають органи опіки та піклування за погодженням з батьками-вихователями та за участю соціального працівника, який здійснює соціальне супроводження.

(Пункт 16 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

Батьки-вихователі, їхні права та обов'язки

5. Батьками-вихователями можуть бути повнолітні та працездатні особи, за винятком: (Абзац перший пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)
 - осіб, визнаних у встановленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;
 - осіб, позбавлених батьківських прав;
 - осіб, звільнених від обов'язків опікунів (піклувальників, усиновителів) за неналежне виконання покладених на них обов'язків;
 - осіб, які за станом здоров'я не можуть виконувати обов'язки щодо виховання дітей (інваліди I і II групи, особи, які мають глибокі органічні ураження нервової системи, алкогольну та наркотичну залежність, хворі на СНІД, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства).

Не можуть бути батьками-вихователями особи, з якими проживають члени сім'ї, які мають глибокі органічні ураження нервової системи,

алкогольну та наркотичну залежність, хворі на СНІД, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства.

6. Кандидати у батьки-вихователі подають до органу, який приймає рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, такі документи:

- довідку про склад сім'ї (форма 3);
- копію свідоцтва про шлюб (для подружжя);
- довідку про проходження курсу підготовки і рекомендацію центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо включення їх у банк даних про сім'ї потенційних усиновителів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів;

(Абзац четвертий пункту 18 в редакції Постанови КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

- копії паспортів;
- довідку про стан свого здоров'я та осіб, які проживають разом з ними;
- письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, які проживають разом з кандидатами у батьки-вихователі, якщо останні вирішили створити дитячий будинок сімейного типу на власній житловій площі, засвідчену нотаріально.

Батьки-вихователі в обов'язковому порядку проходять курс підготовки (один раз на два роки), проведення якого забезпечують обласні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за програмою, затвердженою наказом центрального органу виконавчої влади з питань сім'ї, дітей та молоді. (Абзац восьмий пункту 18 в редакції Постанови КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

7. Батьки-вихователі несуть відповідальність за життя, здоров'я, фізичний і психічний розвиток вихованців.
8. Батьки-вихователі є законними представниками вихованців і захисниками їх прав та інтересів у всіх органах, установах та організаціях без спеціальних на те повноважень.
9. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на користь батьків-вихователів, сплата внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та збору на обов'язкове державне пенсійне страхування із сум їх грошового забезпечення здійснюється органом, який прийняв рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, в порядку та розмірах, встановлених законодавством для

найманих працівників. (Абзац перший пункту 21 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

Період, протягом якого особи вважалися батьками-вихователями у дитячому будинку сімейного типу, зараховується до їх загального трудового стажу.

10. Батькам-вихователям дитячого будинку сімейного типу виплачується грошове забезпечення у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{ Пункт 22 в редакції Постанови КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 203 (203-2007-п) від 14.02.2007 }

11. Питання захисту житлових прав батьків-вихователів та осіб, які проживають з ними, регулюються угодою.

Матеріальне забезпечення дитячого будинку сімейного типу

12. Фінансування дитячого будинку сімейного типу здійснюється за рахунок видатків державного бюджету в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Розмір державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, становить два прожиткових мінімуми для дітей відповідного віку.

Державна соціальна допомога і грошове забезпечення виплачуються щомісяця не пізніше 20 числа за місцем проживання дитини у дитячому будинку сімейного типу батькам-вихователям через державні підприємства поштового зв'язку або перераховуються на особові рахунки обох батьків-вихователів у банківській установі за їх вибором. { Абзац третій пункту 24 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 203 (203-2007-п) від 14.02.2007 }

Заощаджені протягом року бюджетні кошти вилученню не підлягають і використовуються батьками-вихователями для задоволення потреб вихованців у наступному році.

(Пункт 24 в редакції Постанови КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

13. За згодою сторін угоди дитячому будинку сімейного типу може надаватися у користування земельна ділянка для ведення садівництва та городництва поблизу місця його знаходження, а також транспортний засіб.

14. На час навчання вихованців у професійно-технічних навчальних закладах, вищих навчальних закладах I-IV рівня акредитації після досягнення ними 18-річного віку кошти на їх утримання виділяються дитячому будинку сімейного типу з державного бюджету, якщо вихованці на час навчання проживають у цьому будинку, але не пізніше досягнення ними 23-річного віку.

(Пункт 26 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

15. Місцеві відділи у справах сім'ї та молоді за участю об'єднань громадян, професійних спілок щороку забезпечують безкоштовне оздоровлення вихованців.

Вихованці, які за медичними показаннями потребують санаторно-курортного лікування, забезпечуються путівками до санаторіїв.

16. Інші питання матеріального та фінансового забезпечення дитячого будинку сімейного типу (проведення у разі потреби поточного або капітального ремонту житла тощо) вирішуються органом, який прийняв рішення про його створення.

(Пункт 28 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

17. Дитячому будинку сімейного типу може надаватися юридичними та фізичними особами благодійна допомога.

18. Після закінчення строку перебування вихованців у дитячому будинку сімейного типу в разі відсутності у них права на житло органи опіки (піклування) забезпечують вихованців дитячого будинку сімейного типу протягом місяця у позачерговому порядку впорядкованим соціальним житлом.

(Положення доповнено пунктом 30 згідно з Постановою КМ N 107 (107-2006-п) від 06.02.2006)

[Додаток до Положення про дитячий будинок сімейного типу](#)